

Sirküler Tarihi : 17.07.2006
Sirküler No : 2006/079

5535 SAYILI KANUNLA YAPILAN VERGİSEL DÜZENLEMELER

5535 sayılı “*Bazı Kamu Alacaklarının Tahsil ve Terkinine İlişkin Kanun*” 8.7.2006 tarih ve 26222 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak, **maddelerin tümü yayımlandığı tarihte yürürlüğe girmiştir**. Bu Kanunla bazı vergisel düzenlemeler de yapılmış olup, aşağıda Kanunun sadece vergisel hükümleri özet olarak açıklanacaktır.

1. HURDA ARAÇLARA AF:

5535 sayılı Kanunun 4 üncü maddesi ile hurda haline gelen ve çalışma imkânı bulunmayan eski model motorlu kara taşıtlarının hurdaya çıkarılması halinde, hurdaya çıkarılma tarihine kadar geçen süre içinde tahakkuk etmiş ve ödenmemiş olan motorlu taşıtlar vergisi ile gecikme zammı, gecikme faizi ve vergi cezalarının terkin edilmesi öngörülmektedir.

Madde metni aşağıdaki gibidir:

“MADDE 4- İlgili trafik sicilinde adlarına kayıt ve tescilli bulunan motorlu kara taşıtlarını; bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 31/12/2006 tarihine kadar ilgili yönetmelik hükümleri gereğince kayıt ve tescillerinin silinmesi ve hurdaya çıkarılması suretiyle il özel idarelerine bedelsiz olarak teslim eden gerçek ve tüzel kişilerden, bu Kanunun yayımlandığı tarih itibarıyla yük ve yolcu taşımacılığı dışında bilanço esasına göre defter tutmayı gerektiren başkaca ticarî veya meslekî faaliyetten dolayı mükellefiyeti bulunmayanların, hurdaya çıkarılan taşıta ilişkin olarak tahakkuk etmiş ve ödenmemiş olan motorlu taşıtlar vergisi ile bu vergiye ilişkin gecikme zammı, gecikme faizi ve vergi cezaları terkin edilir. İl özel idarelerinin, bu kapsamda teslim aldıkları hurda taşıtların satışından elde ettikleri kazançları ile bu faaliyetlerle ilgili olarak yapılan işlemler ve düzenlenen kâğıtlar her türlü vergi, resim ve harçtan müstesnadır.

Motorlu kara taşıtlarını noter satış senedi ile iktisap edip ilgili trafik tescil kuruluşunda adlarına kayıt ve tescil ettirmemiş olan ve bu Kanunun yayımlandığı tarih itibarıyla yük ve yolcu taşımacılığı dışında bilanço esasına göre defter tutmayı gerektiren başkaca ticarî veya meslekî faaliyetten dolayı mükellefiyeti bulunmayan gerçek ve tüzel kişiler, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 31/12/2006 tarihine kadar kayıt ve tescil işlemlerini tamamlayarak bu maddenin öngördüğü diğer şartları da yerine getirmeleri halinde bu madde hükmünden yararlanabilirler. Hurdaya çıkarılacak taşıt üzerine 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tatbik edilmiş olan hacizler kaldırılır. Uygulamaya ilişkin usûl ve esaslar Maliye Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığınca belirlenir.”

Bilindiği gibi hurda haline gelen ve çalışma imkânı bulunmayan eski model motorlu kara taşıtlarının hurdaya çıkarılabilmesi ancak ilgili trafik tescil kuruluşunda adlarına hurdaya ayrılacak taşıt kayıt ve tescilli olan mükelleflerin, bu taşıtlar ile ilgili olarak ödenmemiş motorlu taşıtlar vergisi bulunmamasına bağlıdır. Ancak özellikle hurda durumunda bulunan kamyon ve kamyonet sahibi mükellefler bu taşıtlarını çalıştıramadıkları için motorlu taşıtlar vergisini ödeyememekte, kullanamadıkları taşıtlarını hurdaya ayırmak istediklerinde ise motorlu taşıtlar vergisi borçları bulunduğu için, söz konusu taşıtlarını hurdaya ayıramamaktadırlar. Çünkü bu taşıtların hurdaya ayrılarak ilgili trafik sicilinde kayıt ve tescillerinin silinebilmesi için, Karayolları Trafik Yönetmeliğinin 39 uncu maddesi hükümleri gereğince hurdaya çıkarma işleminin yapıldığı tarihe kadar geçen süre için ödenmemiş motorlu taşıtlar vergisinin bulunmaması gerekmektedir.

Bu madde ile hurda haline gelen ve çalışma imkânı bulunmayan eski model motorlu kara taşıtlarının hurdaya çıkarılması halinde, hurdaya çıkarılma tarihine kadar geçen süre içinde tahakkuk etmiş ve ödenmemiş olan motorlu taşıtlar vergisi ile gecikme zammı, gecikme faizi ve vergi cezalarının terkin edilmesi imkânı sağlanarak eski ve kullanılamaz durumda bulunan taşıtların trafikten çekilmesi teşvik edilmektedir. Bu düzenleme çerçevesinde sahipleri tarafından hurdaya çıkarılmak istendiği halde motorlu taşıtlar vergisi borcu nedeniyle hurdaya çıkarılamayan ve çevreyi kirleten eski ve kullanılamaz durumda bulunan taşıtların trafikten çekilmesi teşvik edilerek çevrenin korunması ve taşıt parkının yenilenmesi temin edilmekte, böylece sosyal ve ekonomik amacın birlikte gerçekleştirilmesi sağlanmaktadır.

Bu madde ile yapılan düzenleme, ilgili trafik sicilinde adlarına kayıt ve tescilli bulunan motorlu kara taşıtlarını, maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 31.12.2006 tarihine kadar Karayolları Trafik Yönetmeliğinin 39 uncu maddesi hükümlerine göre ilgili trafik tescil kuruluşları tarafından kayıt ve tescilleri silinmek ve hurdaya çıkartılmak kaydıyla söz konusu taşıtlarını **bedelsiz olarak il özel idarelerine teslim eden gerçek ve tüzel kişileri** kapsamaktadır. Ayrıca, noter satış senedi ile iktisap edilen ancak ilgili trafik tescil kuruluşunda kayıt ve tescil edilmemiş olan taşıtların, düzenlemenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 31.12.2006 tarihine kadar kayıt ve tescil işlemlerinin tamamlanması halinde, bu taşıtlarını adlarına kayıt ve tescil ettiren gerçek ve tüzel kişilerin de bu madde hükmünden yararlanmaları sağlanmaktadır. Bu çerçevede mükellef adına kayıt ve tescilli olup hurdaya ayrılmak istenen taşıtlarda olduğu gibi noter satış senedi ile iktisap edilip ilgili trafik tescil kuruluşunda kayıt ve tescil ettirilmemiş taşıtları iktisap eden gerçek ve tüzel kişilerin bu taşıtları için de, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 31.12.2006 tarihine kadar hurdaya çıkartılmak şartı ile yapılacak kayıt ve tescil işlemlerinde ödenmeyen motorlu taşıtlar vergisi ile bu vergiye ilişkin gecikme zammı, gecikme faizi ve vergi cezaları aranılmayacaktır.

Yapılan düzenleme ile motorlu kara taşıtlarını hurdaya ayıran gerçek ve tüzel kişilerin tahakkuk etmiş ve ödenmemiş olan motorlu taşıtlar vergisi ile bu vergiye ilişkin gecikme zammı, gecikme faizi ve vergi cezaları terkin edilmektedir. Ayrıca hurdaya çıkarılan taşıt üzerinde 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tatbik edilmiş olan hacizler de kaldırılmaktadır.

Bu düzenlemeye ilişkin usul ve esasların Maliye Bakanlığı ile İçişleri Bakanlığı tarafından belirleneceği hükme bağlanmıştır. Bu madde yürürlüğe girmeden önce tahsil edilmiş olan motorlu taşıtlar vergisinin, bu kapsamda taşıtlarını hurdaya ayıran mükelleflere iade edilmeyeceği tabiidir. Ayrıca, hurdaya ayrılma süresi içerisinde ödenmiş olan motorlu taşıtlar vergisi de iade edilmeyecektir.

Yapılan düzenleme ile bir taraftan eski ve kullanılamaz durumda olan taşıtların trafikten çekilmesi sağlanmakta, diğer taraftan bu taşıtların il özel idarelerine teslimi ile hurda taşıtların ekonomiye geri dönüşümü temin edilmektedir. İl özel idarelerinin bu kapsamda kendilerine teslim edilen taşıtların satışlarından elde ettikleri kazançları ile bu faaliyetlerle ilgili olarak yapılan işlemler ve düzenlenen kâğıtlar her türlü vergi, resim ve harçtan müstesna tutulmuştur.

2. KADASTRO YENİLEME HARÇLARI İLE İLGİLİ DÜZENLEME:

492 sayılı Harçlar Kanununun 58 inci maddesinde, kadastro işlerinde adlarına tescil yapılanların tapu ve kadastro harçlarını ödemekle mükellef oldukları hükme bağlanmıştır. Aynı kanunun "*Re'sen Yapılan İşlemler*" başlıklı 126 ncı maddesinde ise, herhangi bir istek olmaksızın re'sen yapılacak işlemlere ait harçların, bu kanunda aksine hüküm yoksa, lehine işlem yapılan kişilerden alınacağı belirtildiğinden, yapılan kadastro yenileme işlemleri harca tabi tutulmuştur.

Ancak, 5035 sayılı Kanunun 36 ncı maddesiyle, 492 sayılı Kanuna bağlı (4) sayılı tarifenin "*Kadastro ve tapulama işlemleri*" başlıklı bölümüne (d) fıkrasından sonra gelmek üzere, "*kadastro*

işlemlerinin yenilenmesinden harç alınmaz" hükmü eklenmiştir. Bu düzenleme ile, kadastro işlemlerinin yenilenmesi 1.1.2004 tarihinden itibaren harcın konusu dışına çıkarılmıştır.

Bu düzenleme 1.1.2004 tarihinden önce yenilenen kadastro işlemlerini kapsamadığından, bu tarihten önceki işlemler nedeniyle tahakkuk ettirilen harçların takip ve tahsiline devam edilmiştir. Ancak bazı mükelleflerce konu yargı mercilerine intikal ettirilerek ihtilaf yaratılmıştır.

Konuya ilişkin olarak Danıştay 9 uncu Dairesince verilen 16.6.2004 tarihli ve 2003/3696 esas sayılı Karar ile söz konusu harçların 492 sayılı Harçlar Kanununda ayrıca düzenlenmediği, 2859 sayılı Tapulama ve Kadastro Paftalarının Yenilenmesi Hakkında Kanunun verdiği yetkiye dayanarak düzenlenen Tapulama ve Kadastro Paftalarını Yenileme Yönetmeliğinin 28 inci maddesine göre kadastro yenileme işlemlerinden harç alınamayacağı belirtilerek anılan yönetmeliğin yürütmesinin durdurulmasına karar verilmiştir.

Bu karara karşı tapu idaresi ve vergi dairesince yapılan itiraz üzerine Danıştay Dava Daireleri Genel Kurulunun 1.10.2004 tarihli 200/30 itiraz sayılı Kararı ile Danıştay 9 uncu Dairesinin söz konusu Kararı onanmıştır. Anılan Kararlar üzerine idarenin işlem yapma zorunluluğu nedeniyle söz konusu harçların tahsilat işlemleri durdurulmuş bulunmaktadır.

Bu yargılama safhası dikkate alındığında, Danıştay Vergi Dava Daireleri Kurulunun konuya yaklaşımının da Danıştay 9 uncu Dairesinin kararı doğrultusunda olduğu ve kadastro yenileme işlemlerinin 1.1.2004 tarihinden itibaren harcın konusu dışına çıkarıldığı da göz önüne alınarak, bu konudaki mevcut ihtilafların ortadan kaldırılması ve yeni ihtilafların önlenmesi amacıyla, 5535 sayılı Kanunun 5 inci maddesi ile, **1.1.2004 tarihinden önce yapılan kadastro yenileme işlemleri dolayısıyla, harç tahakkuk ettirilmeyeceği, tahakkuk ettirilmiş ancak tahsil edilememiş olan harçlar ile bunlara ilişkin vergi cezaları ve fer'i alacakların tahsilinden vazgeçileceği hükmüne bağlanmıştır.**

Maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığınca belirlenecektir.

3. MAZBUT VAKIFLARA 1.1.2004 TARİHİNDEN ÖNCE YAPILAN KİRA ÖDEMELERİ İLE İLGİLİ DÜZENLEME:

Bilindiği gibi, Medeni Kanunun kabulünden önce kurulmuş olup mütevellisi bulunmayan ve Vakıflar Genel Müdürlüğüne idare edilmekte olan mazbut vakıflara yapılan kira ödemelerinden kaynaklanan gelir vergisi kesintisi 5035 sayılı Kanunla 1.1.2004 tarihinden geçerli olmak üzere kaldırılmıştır.

Bu defa, önceki yıllarda yapılması gereken gelir vergisi kesintisi ile ilgili ihtilafların giderilmesi amacıyla 5535 sayılı Kanunun 5 inci maddesi ile,

- **Mazbut vakıflara ait taşınmazların kiralınması dolayısıyla 1.1.2004 tarihinden önceki dönemlere ilişkin olarak yapılan kira ödemeleri üzerinden, bu maddenin yürürlüğe girdiği 8.7.2006 tarihinden itibaren gelir (stopaj) vergisi tarhiyatı yapılmayacağı,**
- **Bu dönemlere ilişkin olarak beyan üzerine veya ikmalen ya da re'sen tarh ve tahakkuk ettirilen ve bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla tahsil edilememiş olan vergiler ile bu vergilere uygulanan vergi cezaları, gecikme faizleri, gecikme zamlarının terkin edileceği,**
- **Bu konuda açılmış olan davaların sürdürülmeyeceği ve tahsil edilmiş tutarların, mükelleflerin bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde yazılı başvuruları üzerine red ve iade olunacağı hükmüne bağlanmıştır.**

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usûl ve esaslar Maliye Bakanlığınca belirlenecektir.

4. GELİR VERGİSİNDEN MÜSTESNA ÜCRETLER DAMGA VERGİSİNDEN DE İSTİSNA EDİLMİŞTİR:

5535 sayılı Kanunun 8 inci maddesi ile 488 sayılı Damga Vergisi Kanununa ekli, vergiden müstesna kağıt ve işlemleri gösteren (2) sayılı tablonun "IV- Ticari ve medeni işlerle ilgili kâğıtlar" başlıklı bölümünün (34) numaralı fıkrasının sonuna **"ile Gelir Vergisi Kanununun 23 üncü maddesinde belirtilen ücretlere ilişkin kâğıtlar."** ibaresi eklenmek suretiyle gelir vergisinden istisna edilmiş ücretler (kapıcı ücretleri vs.) damga vergisinden de istisna edilmiştir. Bu konu önemine binaen ayrı bir sirkülere konu edilerek 2006/75 sayılı Sirkülerimizde etraflıca açıklanmıştır.

Saygılarımızla.